

Bakgrunn for vedtak

Nørståe III

Rollag kommune i Buskerud fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Clemens Kraft AS
Referanse	201207133
Dato	25.03.2015
Notatnummer	KSK-notat 11/2015
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Dag Kjellevold

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Clemens Kraft AS søker om å få konsesjon til å utnytte et fall i Hekanåe på 176 m, med inntak på kote 720 og kraftstasjon på kote 546. Det går en skogsbilvei parallelt med Nørståe og Hekanåe. Fra skogsbilveien ved kote 670 legges det en 1150 m lang anleggsvei i rørtraseen og bort til inntaket.

Vannveien er planlagt nedgravd. I kraftverket er det planlagt installert en Peltonturbin med en installert effekt på 1,4 MW og slukeevne mellom 982 og 98 l/s. Midlere årsproduksjon blir på 3,5 GWh. Planlagt slipp av minstevannføring er 26 l/s for hele året.

Fylkesmannen og Naturvernforbundet i Buskerud har ingen motforestillinger mot en konsesjon til omsøkt kraftverk. Fylkesmannen mener at selv om det blir en viss negativ effekt for lokal fisk og fossestryk på strekningen, er det ikke forhold som tilsier at det ikke bør gis en konsesjon. Naturvernforbundet mener også at naturverdiene i området synes å være små og mener en utbygging i dette området derfor er akseptabelt.

Fylkeskommunen uttaler at tiltaket ikke ser ut til å komme i konflikt med automatisk freda kulturminner, mens Rollag Elverk og Statens vegvesen sine uttalelser er av mer generell karakter. Rollag kommune har ikke gitt uttalelse.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 3,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er litt mindre enn vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempe ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempe til et akseptabelt nivå.

Det er ikke registrert verdifulle ferskvannslokaliteter eller rødlistearter tilknyttet det akvatiske miljøet i influensområdet. Det foreligger ikke opplysninger om at området har forekomst av elvemusling eller ål. Strekningen er heller ikke lakseførende eller har storørretstamme.

Faun Naturforvaltning AS har utarbeidet rapport om biologisk mangfold for planlagte tiltak. Deler av influensområdet har tidligere vært undersøkt av Tom Hellik Hofton i forbindelse med bekkekløftprosjektet og søknad om bygging av Nørståe II. Det er ikke registrert naturtyper etter DN-håndbok 13, eller truede vegetasjonstyper i influensområdet til Nørståe III. Det er to enkeltfunn av rødlisteartene sprikeskjegg og kort trollskjegg (begge NT), og det er lite potensiale for sjeldne og kravfulle arter innenfor influensområdet.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Clemens Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Nørståe III kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	9
NVEs konklusjon	11
Forholdet til annet lovverk	12
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	14
Vedlegg	16

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Clemens Kraft AS, datert 15.02.2013:

Nørståe III kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	23,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	15,5
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	20,8
Middelvannføring	l/s	491
Alminnelig lavvannføring	l/s	26
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	38
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	26

KRAFTVERK

Inntak	moh.	720
Avløp	moh.	546
Lengde på berørt elvestrekning	m	2100
Brutto fallhøyde	M	176
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,39
Slukeevne, maks	l/s	982
Minste driftsvannføring	l/s	98
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	26
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	26
Tilløpsrør, diameter	mm	700
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	2100
Installert effekt, maks	MW	1,4
Brukstid	timer	2517

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	-
HRV	moh.	722
LRV	moh.	722

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,1
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	2,4
Produksjon, årlig middel	GWh	3,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	20,9
Utbyggingspris	kr/kWh	5,90

Nørståe III kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	1,7
--------	-----	-----

Spenning	kV	0,69
----------	----	------

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1,7
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	50
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Utbygger for Nørståe III kraftverk er Clemens Kraft AS. Selskapet har som virksomhetsområde å bygge og drifte kraftanlegg i området 1 til 10 MW installert effekt.

Beskrivelse av området

Nedbørfeltet til Hekanåe består av kupert fjellskoglandskap med små vann og ganske stor myrandel. Over halvparten av feltet er skogdekt. Feltet har en høydeforskjell på 512 m. På utbyggingsstrekningen går Hekanåe i en markert v-dal med bratte, skogkleddesider på begge sider. Den nordvendte skyggesida er fuktig og kjølig, mens den sørvendte solsiden er varm og tørr. Elvebunnen består stedvis av bart fjell og steiner av blokkstørrelse. På utbyggingsstrekningen har elva en fallgradient på 8 %. Det fins partier med stryk, men ingen fosser. Hekanåe går i samløp med Årsetåe ved kote 550. Herfra heter vassdraget Nørståe som renner videre østover og uti Numedalslågen ved Veggli.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaksdam for Nørståe III kraftverk bygges på kote 720. Demningen består av en gravitasjonsdam i betong, inntil 2 m høy og 25 m lang. HRV og LRV er 722 moh. Neddemt areal blir ca. 0,5 daa og oppdemmet volum blir ca. 3000 m³. Demningen skal ha flomløpsterskel og et arrangement for slipp og overvåking av minstevann. Oppå demningen bygges det et lite pumpehus lik den som står på demningen til Nørståe I.

Vannvei/rørgate

Fra inntaket på kote 720 i Hekanåe føres driftsvannet i GRP/duktile stålrør ned til stasjonen på kote 546. Rørgata legges på sørsiden av vassdraget. De første 1150 meterne går rørtraseen gjennom skogsterreng. Fra kote 670 følger rørtraseen skogsbilveien i en lengde på 700 m. De siste 250 metrene ned til stasjonen går rørtraseen igjen i skogsterreng. Rørgata blir 2100 m lang og 20 m brei. Driftsvannrøret skal ha en diameter på 700 mm og skal være nedgravd hele veien med 1 m overdekning. Fra stasjonen til inntaket legges det en strømkabel i rørgrøfta sammen med fiberoptisk kabel. Det blir nødvendig å rydde noe skog i enkelte partier. Siden det er bra med løsmasser i planlagt rørgatetrase, vil det ikke være behov for sprenging.

Det øverste matjordlaget legges til side og legges tilbake over rørtraseen. Rørgata skal ikke tilsåes, men revegeteres med stedlig vegetasjon.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen bygges på sørsiden av elva på kote 546. Det graves en kort steinsatt avløpskanal som leder vannet tilbake til elva. Bygget vil få en grunnflate på 100 m² og vil bestå av et betongfundament med et overbygg av tre. Permanent arealbehov; 1,0 daa.

Stasjonsbygget vil få samme utseende som stasjonsbygget for Nørståe I.

I kraftstasjonen installeres det én Pelton turbin med effekt på 1,4 MW. Slukeevnen blir mellom 982 og 98 l/s. Videre installeres det én generator med ytelse 1,7 MVA og spenning 22 kV, samt en transformator med ytelse 1,7 MVA og omsetning 0,69/22 kV/kV.

Nettilknytning

Kundespesifikke nettanlegg

Kraft produsert i kraftstasjonen overføres via jordkabel som legges i rørgrøfta ned til Nørståe II kraftstasjon og påkoples kabel fra Nørståe II som går i luftstrek opp lia og opp på flata. Herfra går Nørståe II kabelen nedgravd fram til eksisterende 22kV linje. Lengde Nørståe III kabel er 50 m.

Øvrig nett og forhold til overliggende nett

Ifølge områdekonsesjonær Røllag E-verk er det kapasitet på 22 kV-linja til å ta imot produsert kraft fra Nørståe III kraftverk. Det er ikke klarlagt om det samme er tilfelle for det overliggende nettet.

Veier

Det går en skogsbilvei parallelt med Nørståe og Hekanåe. Fra skogsbilveien ved kote 670 legges det en 1150 m lang anleggsvei i rørtraseen og bort til inntaket. I en lengde på 700 m mellom kote 670 og 615 benyttes skogsbilveien ved legging av driftsvannrør og transport av materiell. Fra skogsbilveien ved kote 615 og ned til stasjonen legges det en 250 m lang anleggsvei. Veibreddene skal være 4 m. Om grunn-/skogeierne ønsker det kan veiene fjernes, eller forbli permanente for uttak av trevirke fra skogen.

Massetak og deponi

Det vil ikke bli behov for massetak og deponi av masser i dette prosjektet. Oppgravde masser vil bli gravd tilbake over rørgrøfta etter at rørene er lagt.

Arealbruk

Til utbyggingen vil det være nødvendig med arealer til midlertidige og varige anlegg som vist i tabell 5 i søknaden. For adkomst til kraftstasjonen benyttes veier som planlagt i forbindelse med bygging av Nørståe II. Det opprettes et riggområde ved inntaket til Nørståe III og et riggområde ved det planlagte inntaket til Nørståe II. Riggområdene benyttes som mellomlager for utstyr og materiell. Midlertidige arealer ryddes og pyntes når anlegget er ferdig. Midlertidige arealbehov; 51,63 daa. Varige arealbehov; 7,6 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaksområdet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-område uten bestemmelser om spredt utbygging.

Samlet plan (SP)

Hekanåe er ikke omtalt i Samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Hekanåe er ikke berørt av Verneplan for vassdrag. Nedslagsfeltet i Hekanåe grenser i vest mot nedslagsfeltet til vassdraget Skjerva som ble vernet mot vassdragsinngrep i 1993 i Verneplan IV.

Inngrepsfrie områder (INON)

Inngrepsfrie områder blir ikke berørt.

Nasjonale laksevassdrag

Nørståe med sideelver er ei sideelv til Numedalslågen som er utpekt som et nasjonalt laksevassdrag. Tiltaket berører ikke anadrom strekning.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 20.08.14 sammen med representanter for søkeren, kommunen og e-verket. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Buskerud har i brev av 28.05.2014 uttalt:

(...)

«Småkraftverket vil påvirke Nørståe over en strekning på ca. 2100 m. Minstevannføringen er oppgitt til 26 liter per sekund året rundt. Middelvannføringen i vassdraget er 491 liter per sekund. Generelt vil vannmiljøet i elva bli negativt påvirket på grunn av lengre perioder med redusert vannføring.

Det er ikke oppgitt å være spesielle fiskeinteresser til Nørståe. Elva må imidlertid antas å huse en lokal ørretstamme. Denne vil bli negativt påvirket i større og mindre grad som følge av inngrepet, både i form av inntaksdammen og redusert vannføring. Ut fra et landskapsmessig aspekt framstår elva som intakt med noen mindre, naturskjønne fossefall som vil bli negativt påvirket av inngrepet.

I området som blir berørt er det ikke registrert verdifulle naturtyper eller rødlistearter. I rapporten over naturregistreringer, er verdien for biologisk mangfold satt til liten. Småkraftverket er vurdert til å gi små negative konsekvenser på naturmiljøet. Selv om det blir en viss negativ effekt for fisk og fossestryk på strekningen, har Fylkesmannen ut fra de biologiske registreringene og vurderinger, ikke vesentlige motforestillinger som tilsier at konsesjon ikke bør gis isolert sett.»

(...)

Buskerud fylkeskommune har i brev av 19.05.2014 uttalt:

«Automatisk freda kulturminne:

Dei skisserte tiltaka ser ikkje ut til å komme i konflikt med kjente automatisk freda kulturminne. Ut frå dei oversende planteikningane vil og ein stor del av gravearbeidet gå føre seg i djupare juv og dalsøkk der potensialet for å påvise kulturminne er sett på som lite. Nørsteåe III og Medåe II vil i det store og heile følgje eksisterande traktor- og køyreveggar.

Fylkeskommunen vurderer saka slik at me ikkje vil krevje arkeologisk registrering av tiltaka. Me kjenner ikkje til automatisk freda kulturminne der ein planlegg småkraftverka. Me vil likevel be om at følgjande uttale vert innarbeida ved eit eventuelt vedtak frå NVE: "Dersom det under anleggsarbeid framkjem automatisk freda kulturminne, må arbeidet straks stoppast og utviklingsavdelinga i fylkeskommunen varslast, jmf. kulturminnelova §8, 2. ledd".»

Naturvernforbundet i Buskerud har i brev av 15.05.2014 uttalt:

(...)

«For dette området synes naturverdiene å være små (jf. Faun Naturforvaltning sin miljørapport, og det vi tolker fra flyfoto), og de negative konsekvensene av den planlagte utbyggingen små. Vi mener en utbygging i dette området derfor er akseptabelt. Vi vil imidlertid anbefale flytting av inntaket ned til 680 moh – dette vil medføre langt mindre terrenginngrep, samtidig som fallhøyden blir bare litt redusert.»

(...)

Rollag elverk har i en e-post av 22.05.2014 uttalt:

«På bakgrunn av kunngjøringen vi har mottatt fra NVE om søknad om tillatelse til å bygge 4 stk småkraftverk i Rollag Kommune har Rollag Elektrisitetsverk SA følgende uttalelse:

Ingen av de fire foreslåtte småkraftverkene har nett i umiddelbar nærhet til der man ønsker å bygge. Det betyr Rollag Elektrisitetsverk legger til grunn at gjeldene regelverk med anleggsbidrags finansiering må gjelde og at produsenten/utbygger dekker de eventuelle merkostnadene Rollag Elektrisitetsverk har ved å bygge HS linje frem til det enkelte produksjonspunktet.

For øvrig er det også nødvendig at produsenten/utbygger gjennomfører dynamiske beregninger på vårt nett slik at det dokumenteres at det eksisterende nettet i Rollag er i stand til å ta overføringen som en følge av denne utbyggingen.

Viser de dynamiske beregningene at en forsterking av det eksisterende nettet er nødvendig må disse også finansieres på bakgrunn av anleggsbidrags regelverket.

Utbygger/produsenten må også forsikre seg om at innmatingspunktet i Mykstufoss kraftstasjon er i stand til å håndtere utbyggingen.»

Statens vegvesen har i et brev av 26.06.2014 uttalt:

«Vi kan ikke se at de foreslåtte plasseringer direkte berører fylkesveger i området.

Vi forutsetter imidlertid at tiltakene ikke på noen måte kan øke vannføringen under våre bruer over de aktuelle elvene, og i stikkrenner/kulverter som kan bli berørt.

Eventuelle behov for avkjørsler fra fylkesvegene i anleggsperioden og permanent må det søkes om.»

Rollag kommune har ikke uttalt seg.

Søker har kommentert høringsuttalelsene i en e-post av 11.08.14:

Tiltakshaver har stort sett tatt alle fem uttalelsene til etterretning.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 23,6 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 491 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,4 %. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende høst- og vår-flommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 38 og 26 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 26 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 0,98 m³/s og minste driftsvannføring 0,098 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 26 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 58 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 26 l/s, vil dette gi en restvannføring på litt over 500 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 57 dager i et middels vått år. I 126 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 45 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Akvatisk miljø

Det er ikke registrert verdifulle ferskvannslokaliteter eller rødlistearter tilknytta det akvatiske miljøet i influensområdet. Det foreligger ikke opplysninger om at området har forekomst av elvemusling eller ål. Strekningen er heller ikke lakseførende eller har storørretstamme.

Terrestrisk miljø

Faun Naturforvaltning AS har utarbeidet rapport om biologisk mangfold for planlagte tiltak. Deler av influensområdet har tidligere vært undersøkt av Tom Hellik Hofton i forbindelse med bekkekløftprosjektet og søknad om bygging av Nørståe II. Bekkekløftprosjektet ble satt i gang av Direktoratet for naturforvaltning (DN) som en følge av Stortingets beslutning om å øke skogvernet, og er gjennomført uavhengig av utbygging av småkraft. Naturfaglige registreringer av om lag 600 bekkekløfter og fossesprøytoner har blitt gjennomført i perioden 2007-2010. Data samlet inn i Bekkekløftprosjektet gir dermed en mulighet til å se på sammenhengen mellom rødlistearter og naturverdier i bekkekløfter.

Det er ikke registrert naturtyper etter DN-håndbok 13, eller truede vegetasjonstyper i influensområdet til Nørståe III. Det er to enkeltfunn av rødlisteartene sprikeskjegg og kort trollskjegg (begge NT), og det er lite potensiale for sjeldne og kravfulle arter innenfor influensområdet.

Fylkesmannen mener at selv om det blir en viss negativ effekt for lokal fisk og fossestryk på strekningen, har Fylkesmannen ikke vesentlige motforestillinger som tilsier at det ikke bør gis en konsesjon. Naturvernforbundet mener også at naturverdiene i området synes å være små og mener en utbygging i dette området derfor er akseptabelt.

NVE er enig med Fylkesmannen og Naturvernforbundet og vurderer tiltaksområdet med moderat verdi for biologisk mangfold.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Nørståe III kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Nørståe III kraftverk finnes det to rødlistede arter (NT). Det er ikke verdisatt noen naturtyper. En eventuell utbygging av Hekanåe vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Nørståe III kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap

Naturvernforbundet anbefaler flytting av inntaket ned til kote 680 som de mener vil medføre langt mindre terrenginngrep, samtidig som fallhøyden blir bare litt redusert.

Det var ikke noe under sluttbefaringen som tilsier mindre terrenginngrep ved å flytte inntaket nedover bortsett fra lengden på vannveien.

NVE mener at en reduksjon i fallhøyde på 40 meter kan gi store økonomiske konsekvenser i forhold til anbefalt kortere vannvei. NVE mener at omsøkt intaksplassering er riktig ved en eventuell konsesjon.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Nørståe III kraftverk vil gi 3,5 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som lite for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Nørståe III kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Det er ikke registrert verdifulle ferskvannslokaliteter eller rødlistearter tilknyttet det akvatiske miljøet i influensområdet. Det foreligger ikke opplysninger om at området har forekomst av elvemusling eller ål. Strekningen er heller ikke lakseførende eller har storørrestamme.

Faun Naturforvaltning AS har utarbeidet rapport om biologisk mangfold for planlagte tiltak. Deler av influensområdet har tidligere vært undersøkt av Tom Hellik Hofton i forbindelse med bekkekløftprosjektet og da søknad om bygging av Nørståe II. Det er ikke registrert naturtyper etter DN-håndbok 13, eller truede vegetasjonstyper i influensområdet til Nørståe III. Det er to enkeltfunn av rødlisteartene sprikeskjegg og kort trollskjegg (begge NT), og det er lite potensiale for sjeldne og kravfulle arter innenfor influensområdet.

Fylkesmannen mener at selv om det blir en viss negativ effekt for lokal fisk og fossestryk på strekningen, har Fylkesmannen ikke vesentlige motforestillinger som tilsier at det ikke bør gis en konsesjon. Naturvernforbundet mener også at naturverdiene i området synes å være små og mener en utbygging i dette området derfor er akseptabelt.

Fylkeskommunen uttaler at tiltaket ikke ser ut til å komme i konflikt med automatisk freda kulturminner, mens Rollag Elverk og Statens vegvesen er av mer generell karakter. Rollag kommune har ikke gitt uttalelse.

NVE er enig med Fylkesmannen og Naturvernforbundet og vurderer tiltaksområdet med moderat verdi for biologisk mangfold.

En eventuell utbygging av Nørståe III kraftverk vil gi 3,5 GWh i et gjennomsnittså i ny fornybar energiproduksjon i tillegg til enkelte lokale positive ringvirkninger.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Clemens Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Nørståe III kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Clemens Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 50 m og 22 kV kabel til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Rollag E-verk er områdekonsesjonær. Clemens Kraft AS skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. NVE går ut fra at søker får områdekonsesjonær til å stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det da ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Hvis en avtale mellom Rollag E-verk og Clemens Kraft AS om bygging og drift av anlegget i kraft av Rollag E-verks områdekonsesjon mangler, må Clemens Kraft AS søke egen anleggskonsesjon.

Dersom Clemens Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Rollag E-verk har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Clemens Kraft AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. Rollag E-verk uttaler at utbygger må forsikre seg om at innmatingspunktet i Mykstufooss kraftstasjon er i stand til å håndtere utbyggingen.

Tiltakshaver har ikke gitt svar i sin tilbakemelding på innkomne uttalelser om de er villige til å betale anleggsbidrag for opprustning av nettet etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep.

NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Andre merknader

Vegvesenet ser ikke at foreslåtte plasseringer direkte berører fylkesveger i området.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	491
Alminnelig lavvannføring	l/s	26
5-persentil sommer	l/s	38
5-persentil vinter	l/s	26
Maksimal slukeevne	l/s	982
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste driftsvannføring	l/s	98

Det er i søknaden foreslått å slippe en minstevannføring fra inntaket på 26 l/s hele året som er lik alminnelig minstevannføring. Det er ikke kommet innspill om minstevannføring i høringsrunden. NVE mener at ut fra hensyn til biologisk mangfold skal det fastsettes minstevannføring i Hekanåe som er noenlunde i samsvar med sesongmessige lavvannføringer.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 30 l/s hele året. I forhold til søknaden vil dette gi en marginal redusert produksjon.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Tønsberg og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet ”Forholdet til energiloven”.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	
Inntak	Som omsøkt. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Nedgravd
Kraftstasjon	Se kart
Overføringer	Ingen
Største slukeevne	982 l/s
Minste driftsvannføring	98 l/s
Installert effekt	1,4 MW.
Antall turbiner/turbintype	1 Peltonturbin
Vei	Se kart

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Fylkeskommunen vurderer saken slik at de ikke vil kreve arkeologisk registrering av tiltaket men viser til varslingsplikt ved eventuelle funn.

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle

aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Kart

